

СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XV. Нью Йорк, Четвер, 25-го Липня 1907.

Число 30.

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, July 25, 1907. No. 30.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Червень 1907.

За померлих членів, їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 48. Михайл Гавран, умер 26. Авг. 1906.....	\$1000.00
Від. 92. Петро Скрут, умер 14. Мая 1907.....	\$1000.00
Від. 9. Михайл Ковач, умер 15. Мая 1907.....	\$1000.00
Від. 61. Михайл Попович, 1. Юнія 1907.....	\$1000.00
Від. 139. Орест Бурка, 7. Юія 1907.....	\$1000.00
Від. 1. Катерина Глова, жена Івана, 9. Мая.....	\$400.00
Від. 132. Анна Вірчак, жена Івана, 8. Апр. 1907.....	\$400.00
Від. 123. Григорий Мрикало, утратив ногу.....	\$200.00
Від. 58. Гаврило Пиж, зійшов з ума.....	\$150.00

Разом..... \$6150.00

Платня головних урядників за Юнія.....	\$155.00
Адміністрація Союзу за Юнія.....	\$79.43
Решта за 15.000 грамот.....	\$390.00
Бонди гол. урядників.....	\$52.00

Весь розкід виносить..... \$6.826.43

Розмет платить 7629 членів на діле посмертне (кождий по 86 центів) і 749 членів на пів посмертного (кождий по 43 цент.).

Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цент. на Фонд резервний по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Разом платить: член на діле посмертне \$1.00 а на половину посмертного 57 центів.

К. Кирчів, председатель.

А. Шаршомь,

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Липень.

25	Ч.	Ляврия, Покл.
26	П.	Гавриїла, Аг.
27	С.	Овсина
28	Н.	5. Волод. кн. р.
29	П.	Аттиогеня
30	В.	Марина вмуч.
31	С.	Емільяна

О. Воленський простує отрим вістку подану в „Свободі“ ч. 28 будьтоби він обняв парохію в Елмаїра, Н. Й. і каже, що він вправді був який час в Елмаїрі і старався отримати кілька околичних місцевостей в одну парафію, але се з многих причин не удалось. О. Воленський обняв тепер парафію в Buffalo, N. Y. а адрес его е 1184 Bailey Ave.

Дмитро Остапчук посол на сойм краєвий помер тими днями. Небіщик був членом укр. нац. демокр. стороництва і одним з найвизначніших наших селян. Відзначався великими чеснотами, невичайним чесним характером, повагою і поступовими поглядами. Послом до львівського сойму був через 12 років. Тішився загальною любовію братів селян і великим поважанем інтелігенції. Хоч був послом і властителем філярку, якого доробився поволи і чесною дорогою, однак шанував свій хлопський стан і не скидав ніколи хлопського одягу. Его син Яцко е послом до парламенту в рамені української соц.-демократичної партії. Бл. пам'яті Дмитрови вічна пам'ять!

Українська урядова мове в громадських урядах. Вибори до парламенту відсунули на де-який час

спра інсько. нови то сілських громадах східної Галичини. Тепер сей рух знов починає розвивати ся. Досі заведено українську мову в 1463 сілських громадах. Усіх громад в східній Галичині е 3500. (Діло).

Дня 9-го липня секретар міністерства справ внутрішних провінції Манітоби, Др. МикКиннис прийняв депутацію українських учителів провінції Манітоби. Депутація предложила слідуєчі резолюції:

Іменоване українських організаторів для українських кольонів в провінції Манітоба на місце Поляків, котрі вихались туди під покривкою рускості.

Продовжене українсько-англійського семінара в Вінніпегу, де образується українська молодіж на народних учителів в Канаді.

Щоб видано українсько-англійські підручники для народних шкіл, подібно як мають Німці і Французи.

Переведене шкільного акту на українську мову.

Депутація була прийнята дуже радо і всі її жадання будуть в найскоршій часі по можности сповнені. (К. Фармер).

В Pittston, Pa. завалили ся майні і засипали 10 робітників, сподіють ся за тиждень їх видобути. На верху 19 домів е дуже сильно uszkodжених по причині обниження ся землі на пять стіп.

На будову руского театру у Львові зібрано в маю с. р. 1438 К., а в червню 828.24 К. Загалом

зібрано доси на ту діль 196.482.32 К.

Еміграція з Галичини. Поселенча емітація, що причиняє для рідного краю великі втрати, звернена тепер переважно до Канади, до якої емігрують переважно Русини. Зарібкова еміграція ділить ся на заморську і європейську. Заморська завернена головню до Сполучених Держав. Емігрант перебуваєтам які три роки і вертає ся на родину з капіталом 1,200 до 4,000 корон. В Америці лишає ся ледви 5 проц. Тота еміграція досягла в 1905 р. цифри 80,000 осіб, з того 60,000 Поляків, 10,000 Русинів і 10,000 Жидів. Європейська еміграція має сезонний характер і триває в році около 9 місяців. Вона звернена до Німеччини, Данії, Швеції, Швайцарії. До Німеччини йде з Галичини річно 120,000 робітників і робітниць, котрі привозять на родину по 180 до 200 корон. Вплив еміграції на відносини в краю значний. Зарібкові відносини приймають корисний вид. Заробітні ціни побільшили ся значно і тепер дають подекуди робітникам уже лучші услія. Опіка над емігрантами та охорона їх перед надужиттями ніка, бо конзуляти не боронять емігрантів як слід, супротив чого являється потреба установленя окремих еміграційних комісарів і установленя правительственного еміграційного бюро для інформації переселенців. (Економіст).

В місцевості Steep Creek, Sask., Can. випаливав один фармер корчі близько своєї хати. Через неосторожність огонь перекинувся на огорог, де почало горіти порозкидане сіно. 4 рілітний хлопчина фармера побачив се, та підбіг правдоподібно, щоб горючий клаптик погасити. Тимчасом заняла ся на ній суконка і волосе. З таким трудом удало ся огонь погасити, але його страшно попало, так, що до тяжня хлопця померло. (П. Зеленецька).

Як доносить „Промінь“ завязала ся на Буковині радикальна партія. Она однак не має на ділі поборовати теперішних політичних провідників бук. Українців, а тільки працювати надосвідомленем широких мас народних.

Примхи грому. Дня 27 м. м. вдарив грим в хату Українця Матвея Джан-

са, в Белфор, Н. Дак. і спричинив чимало страху хазяїнові. На щасте все й скінчило ся на страху. Грім вдарив у передню стіну, недалеко вікна, пробив її і влетів до хати. Ту спав один вазон, що стояв на вікні, засипав цілу обвітлицю землею, скочив до кухні, а звідсіля вернувся опять до сьвітлиці, де проломив під ліжком діру в підлогу і пішов у землю. Саме тоді находили ся в кухні хазяїн з хазяйкою, та грим очевидно не мав ніяких ворожих намірів, бо перелетів поміж їх, не тро-нувши нікого. С. Ч.

Кілько коштувала друга дума? Державна канцелярія обчислила видатки на другу державну думу на 658.630 карб. Та сюди же вчислено видатків на напругу і прикрашене Таврійської палати (після обвалу стелі) та гроший, що пішли на сьвітло. Окремо від сеї суми видано: депутатам 521.450 карб. диет і 83.672 карб. на переїзди, писарям думської канцелярії 40.655 карб. і „святкових“ на Великдень 10.305 карб.; на курьерів та курьерських коней, що були в думі на послугах, 3.182 карб.; на канцелярний знадоба 2.341 карб.; на машини до писання, оповістки по газетах, на телеграф і н. 6.065 карб.; до бібліотеки думи накуплено книжок ва 950 карб.

В Петербурзі зробила поліція ревізію в міністерстві війни, де знайшла множество революційних прокламаций. Видко, що і до міністерських столиків починає продирати ся революція.

При виборах до міської ради міста Риму побідили радикали й соціалісти; по раз перший міста клерикальна перепала навіть у діляниці ватиканської.

Як доносять телеграми, в головнім місті Португалії, Лісабоні, повиходили на яв великанські злодійства уряду. Они в війську, дипломатичній службі, маринарці і т. д. вносять 6,771.000 дол. Є там дуже багато таких людей, що займають від 2 до 12 державних урядів нараз. Приміром посол для Хін, який за се дістає 12,000 дол. річно, однак сидить в краю, бо займає тут шість державних посад, що йому дає річного доходу: 30,000 дол. та Хін ніколи і в житю не бачив.

Польський ксьондз J. Pałka z Gręboszowa порозсилав по тутешніх емігрантах Поляках слідуєчу відозву (подаємо ею в перекладі) wraz з сбравом матери Божої: Не могла отся добра Матуся повздержати свого плачу за вами та вибрала ся за своїми синами гень за море, у далекий, новий сьвіт, та каже до вас: Если мене любиш, то даш долара на „grote i klasztor“... Отже Матір Божя приїхала до Америки. Питане, чи єю по прибутю до Нью Йорку польські ксьондзи і матeczki примушували в еміграційнім домі św. Józefa до шуровання підлоги та иньших послуг за дармо — як се роблять з усіма дівчатами...

НА СТУДЕНТІВ У ЛЬВОВІ складка Русинів на весілю Федя Вовк в Jamaica, N. Y. \$4.50.

ЖЕРТВИ ВІД РУСИНІВ на Славянський Іміграційний Дім.

Попередно зложено.....	\$9.25
о. Петро Лучечко з Мілісакса, Па.....	10.00
Онуфер Юрківський, High-bridge, N. J.	1.00
Др. Николай Ардан, Keokuk, Va.	25.00
Василь Гордієнко, Woon-ton, N. J.	5.00
Андрій Савка, Jersey City, ..	2.00
П-ні Н. Н.	2.00

Разом..... \$134.25

ОТЪ КАССИРА КОМИТЕТУ ПРЕОСВ. ВЛАДЫКУ ПРИ-ВИТАЮЩОГО.

До всеобщой відомости.

Етимъ имѣю честь Всечести. Духовенство и всѣхъ почтенныхъ Русиновъ увѣдомити, жетикеты на Банкетъ (обѣдъ), данный поводомъ привитанія Его Преосв. Еппа С. Ст. Ортинського — можно у нижеписанного получить.

Тикетъ про одну особу стоитъ 5 дол. Банкетъ отбудется въ Park Avenue Hotel, 22 and 23 Str. Madison Ave.

На банкетъ участвувати нахѣряющихъ съ почтениемъ прошу, дабы деньги на впередъ прислали на мою нижеподанну адресу:

Rev. Gabriel Chopey,
44 Division St.,
Perth Amboy, N. J.

НА ОБЕЗПЕЧЕНІЕ ИЗДЕРЖЕКЪ ПРИВИТАНІЯ ЕГО ПРЕОСВ. С. СОТ. ОРТИНЬСКОГО НОВѢЙШЕ ЖЕРТВОВАЛИ:

35. Церковна громада въ Trauger, Pa.	29.45
36. Сполокъ ч. въ Соед. 21. Trauger, Pa.	15.00
37. Сполокъ въ Союзу 25. Trauger, Pa.	10.00
38. Церк. громада въ Patton, Pa.	18.00
39. Сполокъ въ Соед. 93. Patton, Pa.	1.00
40. Женскій сполокъ ч. въ Соед. 175. Pittsburg, Pa.	2.00
41. Церк. громада въ Brad-dock, Pa.	25.00

42. Церк. громада Пресв. Д. Марин Scranton, Pa.	24.73
43. Сполокъ ч. въ Соед. 62. Sheffield, Pa.	5.00
44. Церк. громада въ Allegheny, Pa.	12.40
45. Церк. громада въ Lindsey-Punxutawney, Pa.	18.00
46. Церк. громада въ Bayonne City, N. J.	10.00
47. Сполокъ ч. въ Соед. 172. Bayonne City, N. J.	10.00
48. Женскій сполокъ ч. въ Соед. 291. Bayonne City.	5.00
4. Церк. громада въ Braden-ville, Pa.	10.00
50. Церк. громада въ New Salem, Pa.	15.00
51. Сполокъ ч. въ Соед. 192. Auburn, N. Y.	10.00
52. Церк. громада въ Barnesboro, Pa.	10.00
53. Церк. громада въ Arcadia, Pa.	28.31
54. Сполокъ ч. въ Соед. 119. Barnesboro, Pa.	10.00
55. Церк. громада С. Верх. Ап. Петра і Павла, Passaic, N. J.	25.00
56. Сполокъ ч. въ Соед. 186. Philipsburg, N. J.	4.00
57. Церк. громада въ Desloge, Mo.	20.00
58. Церк. громада въ New York City	44.50
59. О. І. Чаплинскій отъ себе	5.00
60. Церк. громада Simpson, Pa и Forest City, Pa.	5.00

\$401.39

Въ числѣ 29 квитовано ..686.44

Въ едно..... \$1087.83

— Славянське Іміграційне Товариство в Нью-Йорку пошукує чоловіка, який би міг стати его представителем на Еліс Айленд.

Докладне знанє англійської мови доконче потрібне.

Голоситись лише письменно до:

Slavonic Immigrant Society,
35 Broadway, New York City.

Молодий інтелігентний чоловік, говорить по російськи і по французки, знає бухгалтерію, фотоциркуграфію і сілське хазяйство. Шукає відповідного заняття. Адрес: Slavonic Immigrant Society, 35 Broadway, New York.

НА ПРОДАЖ ТАНО

Стор між Русинами, який робить бизнесу \$2000.00 місячно, головню за готові гроші. Стор злучений з посилкою гроший і продажию шифкарт. Ціна невеличка.

Блисих інформацій уділять Swoboda

184 Hudson St. New York, NY.

НА ПРОДАЖ ТАНО

Стор, в котрім містять ся Гросерія і Бучерія получені з посилкою гроший до краю і продажею шифкарт. Стор е в Ансонії, Конн. Костумерами суть Русини, Поляки, Литовці і Англіїці. Продає ся за кеш. Уторг тиждень вносив 500 до 600 доларів. Блисих пояснень уділять: Gabriel Dziadik

130 Main St. Derby, Conn.

J. PIERCE ROBERTS, M. D.

Година урядові 7—9 рано, 1—3 пополудні і 7—9 вочер.

25 E. Coal St., Shenandoah, Pa.

Але Джумалі вже на стоїти. Він бере найкращого огира і на неосвідомленому вихорі вибігає з Ахмечету і прямує до Бахчисараю, щоб поспішити туди раніш від запорожців.

Гучно бє копитами прудкий кінь тверду землю і несе Джумалі все далі від Амині. Вже бовваніють край неба таємні сині гори Читирдаг і Бабуган, а позад його і оба-біч хмарою встає дим від великих пожег... То палають ті улуси і городи, які уже проминули козаци.

Палає і Ахмечет. А що робить Аминя? Амина знову перекинула ся у Саньку. Не маючи ніякої української одежи, щоб передягтись, вона здіймає з голови татарське жовте зачинало і запинаєть ся знову, тільки вже не по татарськи, а так, як на Україні запинають ся молодіці. Вона вибігає до козаків на зустріч, ніби радіючи, і хрестить ся, щоб її не полічили за бусурменуку та не вбили так, як вбивали всіх татарів. Радісним словом привитає вона козаків, закликає до покоїв, годувє чобуреками і шашиками, розспитуючи про славне місто Умань і про рідне своє село... Так зратувала Амина життя собі і своїй дитині.

Три дні бенкетували запорожці у Ахмечеті, чекаючи поки повернуть ся ті ватаги, що пішли на Бахчисарай і Козлов, а на четвертий день, як тільки прийшла звістка, що з Бахчисараю запорожці вже йдуть, зібрали вони всіх останніх невірних, які не встигли втекти, ні поховатись, повязали на татарських коней багато всякого добра і з усім тим рушили до Сіркового коша.

Визволених невольників була чимала юрба, і тут, помеж їми, йшла й Санька, з дитиною на руках.

Серце у Саньки нудьгувало і страхало ся через те, що не біжить досі ханське військо і її чоловік Джумалі, щоб бити запорожців і ратувати її від тих, що були колись її братами.

(Дальше буде).

Дальше про першу учительську конвенцію в Манітобі.

Дня 6. і далі цілу ніч до неділі рано.

В попереднім справозданню я подав коротко з утіх лише, про той день, те пер же стану писати і не хвалити-му, лише так напишу як воно було.

Цілий суботній день війшов майже на різних дебатах, а те що було піднесене у п'ятницю прийнялось ухвалою одноголосно, тами всіма членами, що приступили в числі сорок (лише самих учителів). Щоби все вкупі було видруковане, не завадити же раз написати те саме. Першою справою обговорювань був підручник в трох частинах: саме українське; укр. і англійське і часть третя в двох мовах, різнородного змісту. До вироблення такого підручника для дітей вибрано також комітет, котрий займе ся тим і до котрих уживати ме всіх укр. підручників, на котрих підставі виробить ся оден. School Act (шкільну уставу) уважає організація як найскорше видати в переводі українським зі сторони уряду а разом із тим переміни організаторів інспекторів з Поляків на Українців. При сьому останньому вивавав ся сграшний ентузіазм і науки, котрі навіть п. Бадерський травив — і перетравив знать без перешкод. Мовчав і тис зубами — не скреготав — і дивив ся наче борсук своїми мислячими очима. Прийшов... вислухав і пішов, той самий...

Другого дня знать вислано Швадлевського з тим, що йому найбільше небезпеченство грозить. Ну і він дискусював, гриз печені старі кукурудзи, але до качанів догрозитись не міг, бо страшно ватвердлї, почім і відійшов не прийнятий в члени, хотїя страшно намагав ся того, щоб прийняти.

Про продовжене курсу учительського богато не говорилось, лише порішлось предложити щоби продовжили з висшими науками.

В обговорюванню часопи-

си народно української, котра малаб вилетіти перпою незалежимою мастівкою, постановлено, як найскорше, по можності матеріяльній почати її видавати. Присутні радо се принали, і в кожного мабуть забилося серце, ударяючи в той бік де чутливе місце, в той бік де все добре захоується ся.

Що до підвишки платні, учителі цілком не мали сього на думці скликуючи конвенцію. На разі всео треба погодити і розмірити міркою міркою, — і если так мірка доповнять ся буде доповнить ся і те що буде за мало учителеви.

Дальше ухвалено: заложити зі сторони учителя шкільну бібліотеку, в зимі вечірні школи для старших аналіфабетів і молодших, а після можності дати поінформованя і помагати в закладанях своїх шторів для фермерів. Одним словом, працювати і причинятись до піднесеня нашого народу у всіх напрямках культури. Ухвалено, кончностію видати коротку історію України в англійській мові, а тим самим дати можливість пізнати иньшим народам „чия кривда, чия правда і чий ми діт“.

По сїм приступлено до упорядкованя організації і спису членів, дійсних і почесних в котрі увійшли за внесками: з ам. України: Т. Стефаніка, А. Новака, і М. Стечишина. З України: Грінченка. З Галичини: М. Лозинського, І. Франка, Сандуляка, Соломійчука, Малицьку учительку, Др. Трильовського, Пр. Пігуляка, М. Павлика, Проф. М. Грушевського і Спинула. Дійсних членів на разі вписалось 39. До комітету увійшли: Копан предсід., Гикавий писар, Саранчук скарбник. Провірна комісія: Т. Ферлей і Драбинястий, та ще потім ухвалено задля деяких полекш залагоджувати через посередництво бюра учительського справи дотичні учителя і тростісів шкільних і т. д. Секр. сього бюра вибрано Т. Ферлея. Кандидатів на орган. інспек. поставлено: Т. Стефаніка і Драбинястого.

Організація приняла назву українська учительська організація в Канаді. Статути оброблено також і на сьому всьому меньше — більше закінчила ся конвенція, по слїдах котрої можна богато сподівать ся. Буть — що быть, се перша організація зі ширшою програмою, також і до виконання.

Апрі.

Дописи.

З Белфор, Н. Дак. відповідь.

Всім тим, котрі відозвались на мою допис в 26 ч. „Свобода“, відповім ось що:

Я дуже рад, що надіслано мені споре число листів і запитань. Найбільше маю їх від приватних учителів та дяко-учителів, котрі не порозуміли мене як слід. Я писав у дописі, що не маємо ту ані одного учителя Українця, але я розумів під тим учителя в американській „поблискі“ не приватного або дяко-учителя. Не ходить вам о це, щоби той учитель мав учительський диплом або щоби був в американських педагогічних школах. Ні. Нам лише на цїм залежить, щоби він знав добре англійську мову і правопись, а також аби надобовязково учив наші діти по українськи. Для таких людей ми знайдемо місце в 10 тутешних публичних школах, до яких ходять наші діти. Такий учитель дістає 45 до 50 дол. місячної платні, помешканє, світло і опал (розуміється, тоді, як учить, бо під час вакацій не платять йому).

На прикінці не можу не замітити, що я більше надїяв ся на свою допис. Іменно я думаю, що на мій поклик відгукнесь де скількі лікарів і леєрів, котрих ми ту найбільше потребуємо, та дармо! Ані один не відозвав ся. Тепер навіть не знаємо чи в Америці є такі люди і чи американська Україна спромогла ся хоч на одного свого леєра та на одного лікаря? Мабуть ні. І роздумуючи над тим, жаль і досада бере чоловіка, чому наш народ такий безталанний? Темний в неволі, темний на волі, темний в рідному краї, темний й на чужині. Цілі столітє деруть з його шкуру і не хоче вчити ся; переїхав пів сьвіта — а темним остав. В чужих народів є надпродукція лікарів та леєрів, а в нас на одного годі спромогти ся. Тьма кромішня, байдужність та й більше нічого! І навіть не видати кінця нашому горю, навіть годі предвидіти, коли вже раз спиветь ся срамотня ляха година...

Прокіп Горбенко.

Трой, Н. Й.

Сумною вісттю епішу поділити ся з Вами, дорогі Братя і члени Союзу. По довгий, осьмимісячний, тяжкій недугі помер тут дня

3 червня с. р. Павло Стасяк, член нашого місцевого братства сьв. О. Николая і член Союзу, відділу 13, в 50-ім році життя. Не біщик був родом з села Конечне, горлацкого повіту. Бще яко 15 літнього хлопця галицька нужда і голод вигнали з рідного села шукати за морем кращої долі. Він прибув у Америку і проживав тут постійно уже 23 літ.

Наша руска громада в Трой стратила в небішку одного з найлутших і найдіяльніших своїх членів і парохіян. Він належав до сиз немногих людей, що перші положили підвалини і потрудили ся коло заснованя нашого місцевого братства сьв. о. Николая та організували парохію і будову дому божого в Трой.

Обряду похоронного довершив місцевий парох о. Фекула. На похороні ціле братство сьв. о. Николая віддаючи заслугам покійника належну честь виступило, в числі 140 людей в параді зі своїми двома хоругвами, та відправляло тіло небіщика на місце вічного супочинку. О. Фекула виголосив на похороні дві промови, одну коло хати а другу на цвинтарі.

Покійний полишив вдову і шестеро дітей, з яких двоє ще малих. Нехай Бог потішить і заступить полишивши ся сиротята а помершому братови найпером стане чужа, нерідна земля.

Филип Телен, секр. від. 13. Р. Н. С.

Jamaica, N. Y.

Перестерігає ся усіх Русинів так з Джомейкі як і поокличних місцевостей, щоби они більше не адресували своїх листів на польський „банк“ п. Szasiadka, позаяк сей панок не приймає таких листів говорячи: niechce przujmowac listow Rusinow, bo oni są głupi i nie chcą u mnie kupować polskich książek.

Одже братя Русини, має нас якась полячина називати głupim, то ми перестаньмо годувати его нашими грїшми. Листи ваші буде відбирати кожний такий „банк“ хотайби і жидівський, та з певністю не почує ся подібної лайки, як у брата polaka. Крім того думаюв би хто, що він людям робить велику ласку — то противно, обдирає в неможливий спосіб. І так пр. за 200 корон за пересилку бере \$1.40, коли всюда инде бере ся лишень по 90 цнт. Але за се він потратує еще кожного назвою głupі. А те також щось варта.

Тому відзиваю ся до усіх Русинів: Дорога до Нью Йорку коштує всего навсего 5 цнт. Там маєте своїх Русинів, що не тільки не будуть вас називати, але щиро у всякий пригоді дадуть вам поміч і пораду.

Русин.

Wilmington, Del.

Перед трома літами заложила мала горстка Русинів заможкалик в Wilmington,

Del. свою парохію і до двох літ малими датками купили красний лот під будову церкви за два тисяча доларів. Але щож бідним ділати, коли не маєм за що церкви побудувати, щоби в ній могли ми помолити ся Богу і скріпити нашого духа в далекій заморській стороні.

Отож заложили ми ту парохію, але не було на жаль кому добре проводити бо навіть ніхто не умів по руски порядно рахунки записати. Отож тепер приїхало до нас більше просвічених братів Русинів, і ми вже можемо дальше поступати і так в одній згоді рада в раду вирентували ми малий кут щоби могли в нїм помолити ся Богу і засьпівати наше Богослуженє.

Не маючи свого сьвященника ми мусіли погодити ся з парохією унгарською в Philadelphia, Pa. і приїжджав раз на місяць до нас до тепер о. Годобай. Коли він виїхав до краю то тепер не маємо жадного сьвященника і знову позістались без нічого, та сходимо ся самі до нашої каплиці і разом з нашим кантором молимо ся і сьпіваетмо пісні в честь Богу і Пречистій Діві Марії. Може нам допоможуть колись дочекатись своєї церкви та свого сьвященника. Упращаємо Вас одже дорогі братя Русини будьте так ласкаві і допоможіть нам хоть малою жертвою, коли прийде на Ваш поріг наш колектор, котрого ми вислали а Бог Вам сторицею винагородить. Ми пізнійше оголосимо Ваші імена в нашій часописі, хто що жертвував.

Здоровимо Вас любими Братя Русини в імени нашої парохії.

За уряд:

Михайл Криса, предс.
Гриць Чучола, секр.

НАДІСЛАНЕ.

Въ защиту чести о. прот. А. Хотовицкого.

Противъ своей воли берусь за перо. Во имя справедливости хочу написать несколько словъ для защиты чести глубоко чтимого о. прот. А. Хотовицкого.

Въ 15 и 16 числах „Свободы“ его обвинили за все неудачи собора правосл. миссії. На тѣ обвинения появились и отповѣди, послѣ которыхъ, думалось, и все прекратится. Но нѣ! послѣ 10 або 12 тыждней молчанія зновъ на о. А. Хотовицкого было кинуто болото, а именно въ ч. 28 почтенной „Свободы“.

Тутъ его ужъ обвиняють не только за неудачи собора, но навіть грѣхи и пороки его собратій майже приписуются ему и за тое лають его.

Но чи достойна того свѣтлая личность о. прот. А. Хотовицкого?

Нѣ!

Виною всеѣхъ неудач собора и баламутъ на немъ были личныи — приватныи счеты де которыхъ карьеры-

стовъ, надѣявшихся зрвантись съ тѣми, кто стоитъ, по заслугамъ, выше нихъ. Подобно крыловской жабѣ, хотѣвшей зрвантись съ воломъ, они лопнули — отойшли во свояси, къ себѣ домой. Зависть и злобу на соборѣ могли бачити воі делегаты, но тое исходило не отъ о. А. Хотовицкого, а пѣлакомъ отъ иныхъ людей. Не будь на соборѣ злобы и ненависти; не будь тамъ зависти и ракованія личныихъ счетовъ, соборъ бы далъ больше плодовъ для блага народа...

Я, якъ делегатъ послѣдней конвенціи, присутній на соборѣ и противникъ всякой дряхлости, могу засвидѣтельствовать, что если бѣ присутствующи на соборѣ, ужъ не говорю о простыхъ делегатахъ, мали столько благородства, выдержки, дѣловитости и стремленій, сколько малъ о. А. Хотовицкій, то соборъ былъ бы больше нѣжъ all right!

На конвенціи же о. А. Хотовицкій показалъ себѣ противникомъ устарѣлого и несправедливого. Онъ первый покинулъ передніи ряды въ собраніи и перейшелъ на задъ. Онъ первый отказался отъ несправедливаго пользования голоса, якъ не делегатъ. Въ томъ его заслуга. А я знаю, что хваленыи почтеннымъ дописователемъ лица не захотѣли добровольно отказаться отъ той несправедливости, а желали-би и на далѣй быти опекунами надъ прозрѣвшими уже къ самостоятельной жизни людьми. То ужъ нахальство, а не любовь до народа!...

Обвиняти о. А. Хотовицкого за то, что его „прислужники“ пили и курили также несправедливо, якъ если-бъ я обвинилъ почтенного дописователя въ томъ-же самомъ грѣхѣ только потому, что его „хваленныи“ также пили пиво. Въ нашѣ вѣкъ навіть батьки не отповѣдаютъ за своихъ дѣтей, а не только щобъ высокопоставленныхъ и неуверкающихся разными дурными привычками людей винити за проступки ихъ „прислужниковъ“.

Наконецъ, на слова: „всеѣ знаютъ якіи вы добродѣи, что все готовы сами зажертвовать“, могу сказать одно: да, Боже, дальше такихъ добрыхъ людей, якъ-ме о. прот. А. Хотовицкій. О томъ я добре самъ знаю, бо есть однимъ изъ его благодарныхъ за его отзывчивость не только совѣтами, но навіть и большою грошевою помощью. Мой товарищъ, отправленный въ Россію благодаря о. А. Хотовицкому, до сихъ поръ въ письмахъ до мене (скоро буде 5 роковъ, якъ я въ Америцѣ) вспоминаетъ добрую и отзывчивую личность къ нуждамъ заброшенныхъ судьбою людей — о. А. Хотовицкого. Я знаю многихъ, что достали отъ него грошевую помощь. А сколько священниковъ и дяковокъ перебивало у о. Хотовицкого, — и всеѣмъ имъ былъ данъ самый радужный пріемъ.

Нѣ! не можно обвинити о. А. Хотовицкого въ жертвѣ грошій! Онъ есть добрый, отзывчивый къ нуждамъ народа! Онъ — свѣтлая личность!

Най обвиняють его во всемъ другомъ, но никакъ не въ томъ, въ чомъ обвинилъ его „Делегатъ міра-нинъ“.

Гавриилъ Добротъ.

"SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
224 Hudson St., New York, N. Y.
Publisher and Editor:
Jno. Ardan.
Terms: Two dollars a year.
Established 1893.
Advertising rates furnished on
application.
Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

"Свобода"
виписки для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в Четвер і
коштує:
В Америці на 12 місяців...\$2.00
До стар. краю на 12 місяців \$2.00
В Америці на 6 місяців...\$1.00
Оплатувати газету треба все-
гда з гори.
Гроші треба посылати в ре-
дакціонованім листі, або через
експресовий, або почтовий мо-
ney order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру діста-
єте від почтара або агента на
експресовім офісі, пішлить нам,
бо без того ми не годні гроший
дістати.
Адрес:
"SWOBODA"
224 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Справозданє контроль- ної комісії Р. Н. С.

Дня 9 го липня 1907 від-
буха ся контрольна комі-
сія Р. Н. С. в Jersey City.
Тепер досерва показало ся,
що „Союз“ зже станув на
сильній підставі і розвиває
ся як найкрасше. Перед-
часна радість ворогів „Со-
за“ що через розмет, чле-
ни „Союза“ виступлять і
„Союз“ розпадає ся, не спо-
нила ся. Показало ся, що
стало ся цілком противно,
бо не тільки матеріальзо
але числом членів Р. Н. С.
вскріпив ся, як кожний з
сего справоздана переконає
ся. Последна контрола кот-
ра відбула ся 14-го Децем-
бра 1906 закінчила свою
роботу з кінцем місяця
Октября 1906 а тепер зача-
ла від 1-го Новембра 1906
до кінця Мая 1907.
Прихід за новем-
бер:..... 6,993.01
Готівка з кінцем
октября 24,758.44
31,751.45
Розхід за новем-
бер:..... 5,360.99
Готівка з кінцем
новембра 26,390.46
З того:
фонд сирітський.. 17,759.53
„ резервовий 2,361.04
„ народний . 260.74
„ бідних 260.74
„ розпорядимий 5,748.41
26,390.46
Прихід за децем-
бер:..... 8,830.60
Готівка з кінцем
новембра 26,390.46
35,221.06
Розхід за децем-
бер:..... 5,729.50
Готівка з кінцем
децембра 29,491.56
З того:

фонд сирітський.. 17 859 53
„ резервовий 2,762 58
„ народний . 332 69
„ бідних 332.69
„ розпорядимий 8,204 07
Загальний стан з
кінцем децем-
бра 1906..... 29,491.56
Прихід за січень
1907..... 8,281.75
Готівка з кінцем
децембра 29 491.56
Бесь прихід..... 37,773.31
Розхід за січень. 7,864 37
Готівка з кінцем
січня..... 29,908.94
З того:
фонд сирітський.. 18,820.43
„ резервовий 3,091.53
„ наоодний . 407.51
„ бідних 407.51
„ розпорядимий 7,181.96
29,908.94
Прихід за фе-
бруар 8,550 84
Готівка з кінцем
січня 29,908.94
38,459.78
Розхід за фе-
бруар 7,717.92
30,741.86
З того:
фонд сирітський.. 18,764.28
„ резервовий 3,674.83
„ народний . 485.29
„ бідних 485.29
„ розпорядимий 7,232.11
30,741.86
Прихід за марець 8,477.61
Готівка з кінцем
фебруара 30 741.86
39,219.47
Розхід за марець 7,706 68
Остає..... 31,512.79
З того:
фонд сирітський.. 19,964.28
„ резервовий 4,367.98
„ народний . 565.18
„ бідних 565.18
„ розпорядимий 6 950.17
31,512.79
Прихід за апріль 8,399.59
Готівка з кінцем
марця 31,512.79
39,912.38
Розхід за апріль 5,513.67
Остає..... 34,398.71
З того:
фонд сирітський.. 19,567.66
„ резервовий 4,979.54
„ народний . 646.04
„ бідних 646.04
„ розпорядимий 8,559.43
34,498.71
Прихід за май... 8,734.58
Готівка з кінцем
апріля..... 34,398.71
43,133.29
Розхід за май... 8,434.47
Готівка з кінцем
мая 34,638.82
З того:
фонд сирітський.. 20,623.81
„ резервовий 5,574.54
„ народний . 728.62
„ бідних 728.62
„ розпорядимий 7,043.23
34,698.82
Так представляє ся стая
маетковий Р. Н. С. з кін-
цем мая 1907. Рівнож що
до нових братів і членів
може „Союз“ поведичать
ся. І так від 1-го Січня
1907 приступили слідуочі
братства:
Відділ 93 сьв. Йосифа в
New Burgh, Ohio.
Вінділ 112 тов. „Любов“,
Newark, N. J.
Відділ 148 сьв. о. Нико-
лая California, Pa.
Відділ 149 Прес. Богоро-
диці West Seneca, N. Y.
Відділ 150 сьв. Николая
Irwona, Pa.
Відділ 151 Прес. Діви
Allentown, Pa.

Відділ 152 Прес. Діви
Homestead, Pa.
Відділ 153 сьв. Іоана Кре-
стителя Berwick, Pa.
Відділ 154 Петра і Павла
New Britain, Conn.
Відділ 155 тов. Запороска
Січ Perth Amboy, N. J.
Відділ 156 сьв. Петра і
Павла Chattaroy, W. Va.
Відділ 157 сьв. Дамитрія,
Donra, Pa.
Відділ 158 сьв. Володи-
мира, New Kensington, Pa.
Відділ 159 сьв. Петра і
Павла, Herkimer, N. Y.
Відділ 160 сьв. Юрія,
Jamaica L. D., N. Y.
Відділ 161 сьв. Петра і
Павла, Tower City, Pa.
Відділ 162 сьв. о. Нико-
лая, Holyoke, Mass.
Відділ 163 Тов. Зоря Ed-
monton, Canada.
Відділ 164 сьв. Івана Хре-
стителя, North Hadley, Mass.
Відділ 165 сьв. Іоана Бо-
гослова Pittsburg, Pa.
Виступило братство сьв.
Івана Хрест. відділ 142 в
Vandergrift, Pa. а властиво
розв'язано его задля малого
числа членів.
Членів Р. Н. С. від по-
слідної конт. коміс. побіль-
шило ся так:
Новембер 1906..... 396
Децембер „ 570
Януар 1907..... 452
Фебр. „ 488
Марець „ 391
Апріль „ 320
Май „ 303
Юній „ 341
3261
Виступило:
Новембар 1906..... 119
Децембер „ 130
Януар 1907..... 143
Фебр. „ 127
Марець „ 134
Апріль „ 188
Май „ 129
Юній „ 189
1159
Отже прибуло від ко-
слідної контрольної комісії
2102 нових членів.
Всіх членів Р. Н. С. має
з кінцем Юнія 1907 9604.
В тім розвою Р. Н. С.
найбільшу заслугу мають
головні урядники як з до-
кладної контролі показало
ся. Всі книги суть про-
ваджені в як найліпшім
порядку. Рахунки ані на
один цент не різнять ся
так в головного секретаря
як касієра і предсідателя.
Другий рекордовий секр-
тар провадить виказ членів
в звірцевім порядку, п.
Ядловский яко організатор
заслужив ся дуже разом зі
всіми собі підчиненними
організаторами.
Одним словом всім уряд-
никам головними належать
ся признанє від всіх членів
належащих до Р. Н. С.
О. Лев Лесичкий.
Йосиф Стеткевич.
О. Калакука.

Мова хлопська та пан- ська.

Учіте ся, брати мої,
Думайте, читайте;
Й чужому научайтесь
Й свого не пуряйтесь!
Т. Шевченко.
Часто приходить ся зди-
бати як в Російській так
і в Австрійській Україні
таких Українців, що сти-
дають ся своєї рідної мови.
Російські Українці силку-
ють ся розмовляти по мо-

сковському, а австрійські
по польськи. А усе се че-
рез те, що такі люди свою
власну мову вважають за
хлопську а московську або
польську за панську.
Чи ж ово справедливо?
Нехай скажуть такі люди,
що є в їх власних мовах
хлопського, а в чужих —
панського! Вони не можуть
нічого такого указати, бо
його нема. Та чи є, справ-
ді, на світі хоч одна мо-
ва, щоби ся називала хлоп-
ською або панською? Ні,
нема, то усякий розумний
чоловік те скаже. Нам ві-
домо, що є різні народно-
сти і кожна з них має сво-
ю власну мову, як на при-
клад: Англії — англій-
ську мову, Німці — ні-
мецьку, Французи — фран-
цузьку, Москалі москов-
ську, Поляки — польську,
Чехи — чеську.
Українці — се окремий
нарід, який має свою вла-
сну мову й називати сю
мову хлопською та стидати
ся єї — є з боку Українців
безглуздістю та зрадою;
то усе рівно що називати
свого батька та матір хло-
пами й цурати ся їх. Бо ж
такі справді поміркуюте.
Батько й мати суть Укра-
їнці й розмаляють по у-
країнськи, син був вчений
сеї мови як почав тільки
мовити, а потім як виріс,
то матерню мову називає
хлопською, стидає ся єї!
Бо, бачте, він уже зробив
ся великим паном! він вже
не признає свого батька й
матери, своєї родини, сво-
го народу! Чого як не са-
мого глибокого презирства
варті такі люди?! Вони ду-
мають, що поробили ся па-
нами. Ні, добродії, бо „вид-
ко пана по колявам“.
В більшости разів такі
люди, цураючись своєї рід-
ної мови, не уміють роз-
мовляти на московській або
польській, а тільки силку-
ють ся й думають, що го-
ворять добре. Як почне та-
кий добродій часом говори-
ти на чужій мові, то хоч
вуха затикай! Не знаєш,
чи сьміяти ся з такої „пан-
ської“ мови, чи виганьбати
за безглуздість, глупоту
та зраду, сплюнути та піти
геть від таких людців по-
далі, щоби очі не виділи
й вуха не чули зрадника
матерньої мови.
Коли Поляки або Мо-
скалі (розуміє ся, чоловіко
ненависники) називають у-
країнську мову хлопською,
то се природна річ. Кому
не відомо, що Поляки ува-
жають усіх Українців за
гайдамаків? А польські па-
ни називають український
нарід просто бидлом, якого
обовязком є утримувати на
власних плечах усіх папів
й тоді й тільки має право
на існуванє, коли робить
на них.
Але якжеж инше пани
будуть відносити ся до У-
країнців, коли з поміж о-
статних суть такі підлиз-
ники, що відцуравшись
рідної мови й народу, кля-
чуть перед панами? Рабські
натура!

Пан копне його ногою
хікто не любить зрадників
а зрадник гстовий цілувати

ту саму ногу й міркує то
за велике шастє для себе.
Низькі раби!
Ні, панове, так не годять
ся! Пора стамити ся, пора
зрозуміти, що ми окремий
нарід й що наша мова
нічим не гірша від мо-
сковської або польської.
Пора скинути ярмо работ
ва й підлизництва й почу-
ти себе панами й господа-
рями на своїй же власній
землі, густо полятій кров-
лею батьків наших! Час
покинути заглядати до чу-
жих рук та цілувати мо-
сковські та польські маткі
місця.
Ми не маємо у них нія-
кої потреби, ми можемо са-
мі без них жити та ще й
у сто разів ліпше. Наша
мова, на якій говорили на-
ші батьки зовсім не гірша
від московської та поль-
ської.
Отже в Америці нема
хлопів, так само не буде
хлопів і у нас, не буде то-
ді й хлопської мови, але
треба перше у сього пере-
стати лизати та кланяти ся
москалям та полякам. Тре-
ба властиво промовити до
них: „Йдіть собі геть, гно-
бителі, ми самі собі пани,
ми не потребуємо вашої о-
піки й без вас дуже гарно
можемо обійти ся“!
Я знаю, що зрадників
матерної мови й цурате-
лів свого народу є менша
частина поміж Українцями
і ся частина є гіршою ча-
стиною українського наро-
ду. Я знаю, що Україна
завсїгда мала й має вірних,
чесних, люблящих сьвіт,
які завше стояли, стоять й
стоятимуть в обороні своєї
мови й народу. Мали ми
героїв, які кости свої поло-
жили за нарід свій, маємо
й тепер чесних з глибоким
почутєм людий, які усе свое
житє покладають за для
свого народу і батьківської
мови. Гляньте, скільки ча-
сописів стоїть на сторожі
оборони нашого народу,
гляньте на славних письмен-
ників на різні просьвітні
товариства, де згромаджені
квіти наших сил! А наша
молодь, яка не має раб-
ського духу, а забуваючи
про себе усі сили уживає
для захисту рідного наро-
ду. З вірою в свої сили й
невсипучою надією на тор-
жество правого діла ліпші
сили України йдуть буди-
ти заснувших єї синів. І
Україна просипаєть ся від
тяжкого сну. Подивіть ся
на результати виборів в
Галичині та Буковині: 25
заступників українського
народу, а зрадників свого
народу, московських та
польсько панських лизунів
— п'ять. Тільки усього. Піз-
нав нарід вовків в овечих
шкірах.
Не затримає пробудженн-
я лизованія України з під
ярма неволі гавканє мо-
сковсько польських лизунів
і мракобісних часописів.
Гавкає до хрипоти одна та-
ка „зацофана“ часопись в
Нью Йорку. Гавкає злісно,
але у всій злісній хрипоті
яскраво видко безсилє. Д.
Редактор свої зацофані ча-
сописи (називає ся вона на
сьміх усім розумним людям

„Поступ“. Зацофаний „По-
ступ“ пот так штупа!) ба-
чить, що нікто не хоче
вчити ся в него московскої
мови хоч не знаю як би
він почав учити по моско-
вському, коли сам не знає
та й від злости гавкає; але
„пес бреше — зітер пес“.
Ще йому мало того ноза,
що подучив за мову від
прав. сьвященника!
Пам'ятаймо, братя, що
наша мова не є хлопською,
вона не гірша від других
мов, а хто єї цурає ся —
той цурає ся батька й ма-
тера та свого народу і як
зрадник — заслугує глибо-
кого презирства.
Обовязком кожного з нас
є р бати що в силах щоби
ми мали повне право носи-
ти імя вірних синів своїх
батьків й свого народу.
К. Білик.

Лист зі Старого краю.

(З австрійського парламенту.
Жнива в Галичині. Союз моло-
чарських Спілок в Стрию. Дещо
з міжнародного конгресу у Ві-
дні.)
В последнім тиждни австрій-
ський парламент у Відні бу-
в свідком цікавих дебат з погодо-
катлячого внесення в справі пе-
ренесення з Відня через міністра
фінансів Корит'євского (Поля-
ка) трех фінансових урядників
в далекі закутини держави за те
лишень, що ті урядники мали
відвагу кандидувати з рамени
поступових німецьких партій
проти теперішних найірній-
ших союзників правительства то
є німецьких клерикалів і анти-
семітів. Польський міністер ав-
стрійського цісаря думав, „що-
він в Галичині, де не треба огля-
дати ся на ніякі параграфи і де-
самоволя першого ліпшого поль-
ського урядника є найвисшим
законом... (Одначе в своїх рахун-
ках завів ся польський міністер.
Вправді палата не ухвалила на
гласности внесення, бо в обороні
міністра станули всі темні сили
в парламенті (клерикали, анти-
семіти, Поляки і Чехи), що тво-
рять більшість австрійського
парляменту, але міністер почув-
цілу пачку болючих слів від по-
слів українських, соціальних
демократів і поступових Німців
і міг перекопати ся, що панова-
не репрезентантів шляхотської
Польщі в Австрії мусить взяти
в лоб.
Іменем Руського (українсько-
го) клубу промовляв посол Вя-
чеслав Будзиниовський з разу по
українськи для замаркованія, що
і Українці живуть в межах ав-
стрійської держави, а відтав по
німецьки, доказуючи в незна-
чайно острих словах, що в Га-
личині — особливо Східній, за-
мешкалій Українцями — ав-
стрійське правительство не має
ніякого значіння і Українці га-
лицькі по правді знаходять ся
під польським панованєм. Про
польських урядників і учителів
в Галичині висказав ся посол
Будзиниовський, що вони з укра-
їнським населенєм поступають
гірше як на війні турецькї (Са-
шибожуки (турецькі жовїри
розбійники). Що до польської
шляхти, котра головно гнобить
наш народ, то сказав, що коли-
вона не змінить свого поступо-
ваннє, то готова повиснути на су-
хий вербї. Але і сю смерть уважає
пос. Будзиниовський за шляхот-
чу для польських панів, то рад-
би нагнати їх до західної Гали-
чини, а що і там не хотять при-
няти східно-галицьких хлоп-
ських кровопійців, то радять
витопити їх всіх в Сяні. Вказав
кінци на те, що на Мазурах
точє ся кілька тисяч україн-
ських урядників і жадав тїд пра-
вительства, щоби чим скорше
перенесло українських урядни-

СПРАВИ „СОЮЗА“

Отець духовний „Союзу“:

В. Стефан Макар, phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ роки 1906—1908.

Предсідатель:

Константин Карців,
140 Essex St., Jersey City, N.J.Місто-предсідатель:
Іван Парпльак, Terryville, Conn.

Касієр:

Алексій Шармонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:

Теодор Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніа, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Озсак, Tanager, Pa.
Ф. Подзак, Hazleton, Pa.Контрольна Комісія:
О. Л. Левицький, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакука, Jessup, Pa.Головний організатор:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одна з русько-американських організацій в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа \$1000.00,
Посмертне за жінку \$400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.В разі утрати: а) обох очей літ або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Сам отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить щороку родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союзу“, кожне братство повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменна).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожне братство закласти 5 доларів до каси „Союзу“.

Ч. 244. КВІТ \$400.00

на чотириста доларів, котрі п. Іван Кісс отримав як посмертну допомогу по жені Марії з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Brownsville, Pa. July 8 1907.

Іван Кісс.

Свідки:

Іван Кришфалуші,
Іван Петриско.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 6.

Мих. Бенча, предс.,
Іван Петриско секр.

Ч. 248 КВІТ \$31.00

на тридцять один доларів, котрі п. Марія Лайчак отримала як посмертну допомогу по донці Марії з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Марія Лайчак.

Свідки:

Кузма Здзоба,
Александр Пеляк.

Від місцевого Уряду Руского

Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 42.

Антоній Кушнич, предс.,
Александр Пеляк секр.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

Реймі, Па. Е.

взяв усіх своїх членів, щоб

явилися на день 28-го юлія по

заяк в той день брацтво буде

святкувати пам'ять свого заступ

ника. Хто не явиться, буде на

раний після статутів.

Ю. Баранюк предс.,

Т. Барна заст. секр.

Ансонія, Конн., бр. сьв. П. і П.

Ві. 10.

взяв усіх своїх членів, які не

мешкають в місці, а в околиці,

щоб кожного місяця перед лі

тингом прислали свій розмет

на руки секретара брацтва. Хто

не пришло свого розмету, буде

вичеркнений з брацтва і Союзу.

J. Poliwka,

135 Main St. Derby, Conn.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукування знакомих, оголо

шення балів, представлень, сход

дин і т. п. друкуємо в „Свободі“

по ціні одного цента від слова

за оден раз. Гроші треба присла

лати на еред.

Брац.

св. Івана Хр. від. 32. в Голіок,

Масс. устроєє для 3-го серпня

с. р. БАЛЬ в „Hibernian Hall“

Вступ від особи 25 цнт. Поча

ток точно о годині 7-й веч.

ВЕЛИКИЙ ВЕЧЕРОК

устроєє для 27-го липця с. р.

Брацтво св. Володимира в Нью

Йорку в день 4-го річного юві

лея в Лібєрти Гол. 257—263 E.

Houston Str., New York, на який

запрашає усіх Русинів і Рус

нок з Нью-Йорку і околиці.

Вступ від особи 15 цнт. Поча

ток о год. 7-й вечером.

Товаришки життя,

русинки, що-б уміла читати і

писати, в віці від 17 до 22 літ,

пошукую Русин, літ 24, 1000 дол.

готівки, зі сталою роботою \$3.00

денно. Зголошувати ся з залуче

нем фотографії на адресу:

M. Fedorczuk,

Box 76, Nanaimo,

30—31 B. C. Canada.

КОНКУРС

Руска парафія в Реймі, Па.,

потребує дяко-учителя. Канди

дати мають виказатись відпові

дними кваліфікаціями та й му

сять розуміти добре свою річ;

обов'язки (по при церков) сь

проводити школу, заложити і

вести церковний хор. Платня

\$40.00 місячно і такі епитрахиль

ні доходи, які звичайно сьуть по

американських руских парафі

ях.

Зголошення прошу посилати

на адресу: Rev. P. Poniatyszyn,

Box 182, Ramey, Pa.

На жадане ближних інформ

аций що до посади дасть ся радо

відповідь.

Церковний Комітет.

Молода парохія в Елизабет Н.

Дж.

ненаєє молода ростина, потре

бує доброї опіки, догляду і го

ловно помочи. За такою помочю

звертаєє она до своїх старших

сестриць, інших парохій амери

канських. В тій цілі вислано

двох чесних порохіян, Николу

Гриненку і Семєна Лакогого, я

ко колекторів по тих старших

сестрицях о поміч. Просить ся

отже прийняти їх жичливо і не

жалувати кількох центів на ве

лику і сьвяту ціль — церков, а

бодай дати їм добре слово і до

бру пораду і хоть ми за се може

й не відплатимо, так відплатить

Той, в котрого руках хліб ко

трий їмо і воздух, котрим д

хемо.

Мих. Дичко, предс. парохії,

Мих. Залужнич секр. парохії.

ТОРЖЕСТВЕННЕ

Посвяченє рускої гр. к. церкви

св. Михаїла в South Fork, Pa.

відбудє ся дня 2-го септембра в

понеділок на Labor Day 1907 о

годині 10 рано. Преосвященний

С. С. Ортинський, наш руско-а

мериканський Епископ доконає

чину посвяченя; пітсбурский

хор під управою п. І. Костюка

буде співати підчас торжества.

Запрашаємо всі рускі брацтва і

всіх чесних Русинів Американ

ских. Адресовати до: Rev. N.

Pidhorecki, P. O. Box 543, South

Fork, Pa.

За Ряду Церковну:

О. Ніж. Підгорєцький, предс.

Мих. Булик секр.

Мих. Ясенко, касієр.

В МІСЯЦЮ ЮНІЮ 1907 РО

КУ ПЕРЕСТАЛИ БУТИ ЧЛЕ

НАМИ Р. Н. СОЮЗА:

В. 3. Щербина Михайло

Падриць Михайло

Яворський Теодор

Гнатівко Михайло

В. 4. Шеняк Іван

Волянський Іван

В. 5. Штур Юрій Іванів

Кришфалуші Стефан

Кришфалуші Вас. Майліку

Стойка Мих. Церківник

В. 7. Хавко Петро

Гарайда Михайло

В. 15. Сьвєнтонь Іван

В. 16. Кец Іван

Соляк Петро

Салей Андрей

Судія Теодор

В. 19. Пірник Іван

В. 22. Гуреш Іван

В. 23. Ференчі Юрій

В. 28. Цюрко Григорій

В. 33. Мазєпа Николай

Любанецкий Іван

Любанецкий Михайло

Дацко Николай

Сушницький Матій

Сахар Михайло

Жатек Дмитро

Сидоряк Петро

Рафун Петро

Сохацкий Емиліян

Грім Василь

Кульба Ілько (Югас)

Баран Михайло

Гришин Роман

Пац Никита

Гесловский Антін

Кузма Василь

Гричко Онуфер

Бурдулак Лукач

Юрчик Николай

Припустник Михайло

Галама Іван

Яцко Антін

Караім Василь

Гловінський Стефан

Степчук Василь

В. 36. Беднарчик Михайло

Коваль Юрій

В. 40. Пивовский Йосиф

Куцар Василь

Качур Дмитро

Кабал Іва

Гунька Александер

Данило Василь

Чуряк Анна

В. 41. Товстий Павло

В. 42. Судія Теодор

Деркач Михайло

В. 43. Михальць Федор

В. 46. Гур Михайло

В. 52. Васара Гнат

Шипляк Юрій

Адамчак Михайло

Вак Николай

В. 53. Должк Онуфер П.

Корнецкий Михайло

Мецько Антін

Паславский Іван

Решетило Яков

Кушвара Андрей

Дудич Арсеній

Бодяк Павло

В. 55. Крайчак Дмитро

Голоша Іван

В. 57. Ванько Іван

Пиндус Тимко

В. 58. Попович Григорій

В. 53. Пельчар Андрей

В. 54. Гандога Іван

Гандога Михайло

В. 70. Петровський Филип

В. 72. Хрущ Параска

В. 74. Ковтубей Василь

Глеба Іван

Демчик Дмитро

Дзвонар Юрій

В. 77. Станко Іван

Франц Францішек

В. 80. Тіох Стефан

В. 81. Белзєцький Петро

Печерниця Василь

Онисько Гарасим

Савчук Олекса

Мацала Яков

В. 82. Кіч Дмитро

Косарич Федор

Подольак Ілько

В. 85. Кулик Юліян

В. 91. Бицак Петро

Косарич Григорій

Завіринський Яков

В. 92. Драгун Іван

Крайківський Волод.

Кобасюк Волод.

В. 93. Губінька Михайло

В. 94. Суский Йосиф

Платуш Йосиф

В. 96. Стефаняк Григорій

Процько Семен

Ляхович Йосиф

Гомзяк Іван

Кочіньський Ігнатий

В. 99. Любінський Павло

Стебницький Гринько

В. 102. Гембош Іван

Бахоровський Федор

В. 103. Буряк Тимко

Глюзд Николай

Плечий Юрій

Плечий Никола

Микитик Мих. (стар.)

В. 104. Бабій Анна

Висловський Стах

Лабуза Михайло

В. 107. Кісиль Стефан

В. 108. Басараб Іван

В. 109. Тулак Іван

В. 111. Гєра Іван

Федєцький Михайло

В. 112. Конопєда Василь

Сьпівак Олекса

К. С. СІЕЗЛАК,

ФОТОГРАФ.

Слаб хочете а малю фотографії
пробити великий портрет, то при-
шлите мені малю фотографію, а я
вам и велю зроблю таку велику як
лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.
710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

**THE FIRST
NATIONAL BANK**

OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50.000.00. Надвишка
і нерозділені зиски \$93.000.00
Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк
в Скулдх Кавнті.

Проводить загальний банківський
бізнес. Видає міжнародні монетні
ордери, драфти і пересилає гроші
до всіх частин світа. Позичає
гроші на реальності. Депозити
сего банку подвоїлись протягом
послідніх 5 літ і вносять тепер
около \$500.000.00.

Гроші пересилає через фірму
Knauth Nachod & Kuhne, New
York, N. Y.

MERCHANTS

NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.
Депозити вище ніж мільона
доларів.

Се є **NATIONAL BANK** чар-
терований Урядом Злучених
Держав і під безпосередню кон-
тролю тогож уряду.

Се є **одинокий Банк** в Шенан-
доа, Па. що має свій власний
будинок, в яким міститься пошта.
Вкладайте гроші до того Бан-
ку а дістанете від них процент.
Банк сей видає гроші по року
тисячі доларів проценту своїм
костюмерам, котрі мають в ніс
оної гроші.

Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі:
від 8 ої до 10-ої год. рано
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269-B

HOWARD ALBERT,

Аптінар.

Продає всілякі ліки по найниж-
ших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА. 138

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хре-
сти, пам'ятники.

Ріг Пайн і Марнет улиць,
ПОРТ НАРБОН, ПА. 138

ДОНТОР ШТАЙН.

Урядус: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді,
7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па. 138

ДОКТОР ІРМЕР.

Застати его можна в офісі від 8 до 9 рано,
1 до 3 по полудні, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па. 138

SOCIALISM is the coming thing to power.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send orders for 1
three month's subscription and a copy of Social
ism and Partners. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
66 FIFTH AVENUE, CHICAGO.

Вироби брідки, каша, каша, каша,
хрусти, уніформы.
Цінах і проби всіляке дарю.

Можете писати до нас по руски, Словенськи
або польськи.

R. E. MORGAN, 43 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Вироби брідки, каша, каша, каша,
хрусти, уніформы.
Цінах і проби всіляке дарю.

Можете писати до нас по руски, Словенськи
або польськи.

R. E. MORGAN, 43 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Вироби брідки, каша, каша, каша,
хрусти, уніформы.
Цінах і проби всіляке дарю.

Можете писати до нас по руски, Словенськи
або польськи.

R. E. MORGAN, 43 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Вироби брідки, каша, каша, каша,
хрусти, уніформы.
Цінах і проби всіляке дарю.

Можете писати до нас по руски, Словенськи
або польськи.

R. E. MORGAN, 43 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Вироби брідки, каша, каша, каша,
хрусти, уніформы.
Цінах і проби всіляке дарю.

Можете писати до нас по руски, Словенськи
або польськи.

R. E. MORGAN, 43 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Вироби брідки, каша, каша, каша,
хрусти, уніформы.
Цінах і проби всіляке дарю.

Можете писати до нас по руски, Словенськи
або польськи.

R. E. MORGAN, 43 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Вироби брідки, каша, каша, каша,
хрусти, уніформы.
Цінах і проби всіляке дарю.

Можете писати до нас по руски, Словенськи
або польськи.

R. E. MORGAN, 43 N. Main St., Shenandoah, Pa.

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

* Америка.....15 ц.	Народний рух австро-угор-
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.	сних Русинів.....15 ц.
* Біблія Велика.....2 дол.	Новий Завіт.....4 дол.
* Борба клас і чому робітники	Образки і загадки.....10 ц.
організують ся.....15 ц.	Оповідання.....15 ц.
* В Старім і Новім краю.....25 ц.	Оповід. про заздрих богів 10 ц.
* Гріхи мільонерів і т. п. С. 7 15 ц.	Пестрі звуки.....75 ц.
* Дещо з історії православної	Про відступників від рос. пра-
місії в Америці.....10 ц.	вославія.....10 ц.
* Дещо про звір'ята.....30 ц.	* Про нутро землі.....25 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.	Підземні скарби.....25 ц.
* Дорога любови, то Божа	Покуса.....10 ц.
дорога С. 6.....15 ц.	Псалтир.....1 дол.
* Драгоманів.....15 ц.	Розмова Поляка, з Русином 10 ц.
* Емігрант.....15 ц.	Руско-англійський словар. 20 ц.
* Журавлі.....10 ц.	* Релігійні віровання старин-
* Житє Ісуса Христа.....150 дол.	них народів.....20 ц.
* Житє, зарібки, організації	Смерть.....10 ц.
і т. п. в Спол. Державах.....15 ц.	* Стародавні казки та опові-
* За красою.....1 дол.	даня.....15 ц.
* Земельне питанє.....15 ц.	* Степові люди.....15 ц.
* Зуб за зуб.....10 ц.	* Страйк.....20 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.	* Стріляй на смерть, робіт-
* Історія Руси з образками.....10 ц.	нича драма.....15 ц.
* Капітал і праця.....15 ц.	Унія в Америці.....20 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.	* Хто з чого живе.....15 ц.
* Марія.....10 ц.	* Які то є люди на землі з
* Многострадальний народ.	20 образками.....50 ц.
огляд історії українського	* Як мужик ходив до царя
народу.....20 ц.	правди шукати.....15 ц.
* Навернений Грішник.....20 ц.	* Через кордон.....15 ц.

Адрес треба всегда вписувати загальними буква-
ми і то дуже вразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Хочете**Поради, Інформації, Роботи?**

Усе те дістанете безплатно

в Бюрі Славянського Іміграційного Тов.

Голоситесь лично на адресу:

SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.

35 Broadway, 5th floor, New York City.

Всякого Рода Справи

можете залагодити тільки через одинок

Руско-Народну Канцелярію**в Виніпегу.**

Питіть або удавайте ся лично на адресу:

RUSKA KANCELARYJA

Room 4, 666 1/2 Main St., Winnipeg, Man., Canada.

Телефон 7284.

**Оден з найбільших
броварів
в Америці.**ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ ОПО-
СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по- Голова від него
коштує сего пива, ніколи не болить,
то иншого вже не боєсть здорове і
буде пити. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВА-
ЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА
СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

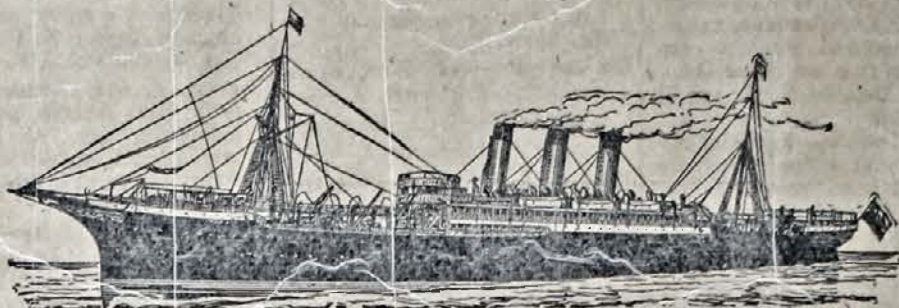
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

БАНК**РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ**

Зайнкорпорований в Стейті Юю Йорк. Капітал 10.000.00 дол.

181 E. 3-d St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуочі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтанших і як найскорше.
- 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
- 3) Виробляє повесіласти, контракти купна і продажі засекотрені підписом конзуля; перепроводжує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроводжує всілякі справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звисних старокраєвих нотарів і адвокатів.
- 4) Полагає справи війскові, як: увільненє від асентирунку, військової контролі, увільненє від вирав і т. п.
- 5) Вирабляє нашіпорти для ситизенів виїзжаючих до краю.
- 6) Дає поради в процесах против компаній в разі каміцтва, смерги, новиплачених пеней і в других правних американських справах.
- 7) Мінєє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Крім сего Банк Руских Емігрантів готов слугити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознайомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.

Десата часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів при-
значена на Русский Народний Еміграційний Дім в Америці.

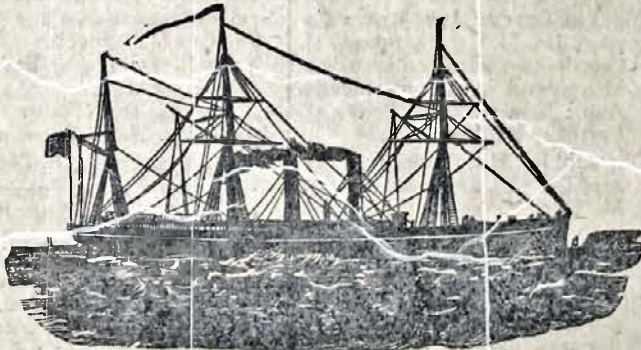
3 поважанем

Дирекція: Яв. Ардан. гол. С. Ядловский. кас. А. Садка. секр.

Адрес: **Ruth. Immigrant Exchange**

181 E. 3 St., New York, N. Y.

Перший
Руско-Словенсько-Польський
БАНКИР І НОТАР ПУБЛИЧНИЙ

затверджений через
губернатора стейту
виконує різні спра-
ви з помсчю ста-
роруского нотаря і
адвоката.

- 1) ВИРІВЛЯЮ ПОВНОВАСТИ, контракти купна і продажі, пере-
проваджую процеси спадкові, інтабуляції і екстабуляції.
- 2) СПРАВИ ВІЙСКОВІ як також: увільнення від асентирунку, військо-
вої контролі і увільненє від вирав
- 3) ПРОДАЮ ШИФКАРТИ на різні лінії корабельні до старого кра-
як рівнож з краю до Америки по цінах таких самих як продають го-
ловні компанії.
- 4) МІНІАЮ ГРОШІ старокраєві на американські а американські на
краєві як рівнож пересилаю гроші до всіх країв і держав світа, по цінах
найтанших і все належито виконуєсь і як найскорше.
- 5) ПРОВІДЖУ робітничє бюро в котрім може як найбільше число
робітників знайти роботу — так мушчини як жінки.

Не забудьте на адрес:

Gabriel Dziadik,

130 Main St., Derby, Conn.